

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2025: 57; 119–129 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2025.57.13296>

УДК [316.658:316.77:070.1](100):327.8(470:477)"20"

КОМУНІКАЦІЙНА СФЕРА ТРЕТІХ КРАЇН ЯК ПОЛЕ БИТВИ МІЖ РОСІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ У 2022–2025 рр.

Юрій Мельник

Львівський національний університет імені Івана Франка,

вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна,

e-mail: melnykiurii@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2825-9925>

У статті проілюстровано інформаційне протистояння між Росією та Україною у комунікаційній сфері третіх країн. За приклад взято такі комунікаційні канали, як мітинги, транспаранти, білборди, графіті тощо. Після лютого 2022 року Росія втратила можливість відкрито просувати свої наративи на Заході через осуд її агресії проти України. Тоді як проукраїнські сили діяли прямолінійно, спираючись на готовність аудиторії підтримувати їх, проросійські актори інформаційного поля переважно змістили акцент на дискредитацію української позиції, використовуючи гібридні методи та маніпулятивні меседжі. Російська пропаганда зосередилася на закликах до миру, економії бюджету та захисту національних інтересів, які легко сприймає західна аудиторія.

Ключові слова: інформаційна війна, пропаганда, текст міста, мітинг, білборд, графіті.

Вступ

У більшості країн із демократичним ладом підтримка України, особливо на початку війни, бачилася безумовною. Вона проявлялася не лише у засобах масової інформації, але й на інших рівнях вираження суспільних настроїв. Зокрема, через міський текст¹: проукраїнські публічні зібрання, вивішування українських прапорів на адміністративних будівлях, перейменування вулиць на честь України тощо. Російська сторона, побачивши, що програє інформаційну війну в абсолютній більшості країн, де вираження суспільної думки взагалі можливе, намагалася максимально розбавити проукраїнський консенсус: організовувати проросійські мітинги, демонструвати проросійську символіку там, де це було можливо. Де такої можливості не було, увагу зосереджували на дискредитації України, висвітленні української теми, ідеї підтримки України у негативний спосіб. Деякі інформаційні операції проросійських сил мали частковий успіх, тому заслуговують на уважніше вивчення.

У рамках цього дослідження є сенс зробити акцент на аспектах комунікаційної сфери, які виходять за рамки ЗМІ у традиційному сенсі слова. **Мета статті** – виокре-

¹ Reuters (2022), “Art in support of Ukraine”, March 25. URL: <https://surl.li/cpswvc> (accessed 27 January 2025).

мити найважливіші закономірності російсько-українського протистояння у комунікаційній сфері третіх країн. Мета передбачає виконання таких завдань:

- З'ясувати характер російсько-українського протистояння у площині масових політичних зібрань у третіх країнах;
- З'ясувати характер російсько-українського протистояння через білборди, плакати, наклейки та інші види вуличної візуальної комунікації;
- Визначити роль цифрових симулякрів вуличної активності, фейкових графіті на фотографіях із різних місць у країнах Заходу, які не мають відповідника у реальності.

Публічні зібрання. Впродовж війни, особливо у перші її тижні, а також на річницю 24 лютого, люди українського походження та симпатичні Україні у десятках країн на різних континентах збиралися на публічні акції із вимогою зупинити війну, зупинити Путіна, закликали підтримувати Україну тощо. Українські прапори, зроблені від руки транспаранти, сильні емоції додавали цим акціям емоційного навантаження, відтак вони привертали увагу світової спільноти до українського питання та ставали на перешкоді зниженню інтересу до нього. Часто на проукраїнські мітинги приходять проросійські активісти, наві'язуючи словесну або ж фізичну конфронтацію, як це було в Любляні². Дзеркальна ситуація трапилася у Вашингтоні, де українка вступила у суперечку з учасниками проросійського мітингу³.

Що ж до проросійських мітингів, то вони є більш чи менш успішними спробами завдати Україні симетричних (хоча й незрівнянно менш масштабних) ударів. За час війни мітинги із дозою вигідних Росії наративів відбулися у Сербії⁴, Греції⁵, Німеччині⁶, Чехії⁷, США⁸, Австрії⁹, Нідерландах¹⁰ та у багатьох інших країнах. Їхня концепція була не завжди однаковою: сербський мітинг був відкрито спрямований на підтримку Росії, тоді як мітинг у США мав подвійне дно: прямих проросійських лозунгів висунуто не було, скоріше учасники взяли на озброєння пацифістську позицію, ведучи мову про необхідність «зупинити війну», а отже – «жодної копійки

² Руденко, І. (2023), «“Тікай з нашої країни” – проросійський словенський активіст українці на мітингу проти війни у Любляні». *Суспільне Дніпро*. URL: <https://surl.li/vchjie> (дата звернення 27 січня 2025).

³ Терлюк, І. (2023), «Тернополянку у Вашингтоні ледь не побив проросійський мітингувальник». *Суспільне Тернопіль*. URL: <https://surl.li/bapvje> (дата звернення 27 січня 2025).

⁴ Reuters (2022), “Pro-Russia Serbs protest in Belgrade to support Russia and against NATO”, April 16. URL: <https://surl.li/sauuia> (accessed 27 January 2025).

⁵ Kokkinidis, T. (2022), “Ukraine’s Embassy in Greece Condemns Pro-Russia Rally in Athens”, *Greek Reporter*. April 4. URL: <https://surl.li/xfmyvm> (accessed 27 January 2025).

⁶ N-TV (2023), “Prorussische Demos in mehreren deutschen Städten”. URL: <https://surl.li/holejc> (abgerufen am 27. Januar 2025).

⁷ Kořínek, O (2023), “Demonstranti se pokusili vniknout do Národního muzea, 18 lidí skončilo v poutech”, *Novinky.cz*. 11. URL: <https://surl.li/xmbtqg> (přístupný 27. ledna 2025).

⁸ Yates, R. (2023), “Rage Against the War Machine Recap (April 2023)”, *Libertarian Party of North Carolina*, April 10. URL: <https://surl.li/nxivpg> (accessed 27 January 2025).

⁹ Укрінформ (2022), «У Відні пройшов проросійський мітинг», 11 вересня. URL: <https://surl.li/dzadhe> (дата звернення 27 січня 2025).

¹⁰ Openbaararchief (2024), “Demonstranten in Amsterdam roepen op tot vrede en samenwerking met Russische Federatie”, 29 december. URL: <https://surl.li/gbjhfx> (geraadpleegd op 27 januari 2025).

більше на війну в Україні». Окрім того, організатори події закликали до розпуску НАТО та скорочення бюджету Пентагону¹¹.

Показовий приклад мітингу зі схожою концепцією у Німеччині: у квітні 2022 року група лівих організацій закликає на мітинг під гаслом: «Ні війни! Проти переозброєння! Як Путіна, так і НАТО!». У виданні *Klasse gegen Klasse* викладено обґрунтування гасла. З одного боку, «Ми чітко виступаємо проти реакційної війни Путіна і вимагаємо вивести всі російські війська з України! Російська армія аж ніяк не бореться за “денацифікацію” чи в інтересах пригноблених проти впливу західного імперіалізму». Водночас, поряд з осудом Путіна, звучить симетричний осуд НАТО і західних країн: «Але боротьбу за Україну веде не тільки Росія. НАТО, США та ЄС, зі свого боку, хочуть поставити країну під свій економічний і політичний контроль та інтегрувати її в західний військовий порядок. Країни Східної Європи вже є країнами з низькими зарплатами та ринками збуту, зокрема для німецького капіталу, тоді як Міжнародний валютний фонд змушує Україну впроваджувати заходи жорсткої економії та приватизацію. Український уряд Зеленського виступає за політику повного підпорядкування інтересам західних імперіалізмів. Це не вихід для робітників і мас в Україні!»¹².

Цієї ж стратегії дотримується німецька пацифістська антимілітарна організація “OTKM Stuttgart” (Відкрита зустріч проти війни та мілітаризації), на цифровому банері якої такий набір гасел:

- Ні 100 000 000 000 єврів на війну! Гроші на догляд та навчання!
- Жодних поставок зброї в Україну! Знищити військову промисловість!
- Припиніть імперіалістичне бряцання шаблями! Солідарність із українським народом!

Зрозуміло, що пацифістський фреймінг протесту, намагання зробити акцент на важливості миру дуже допомагає російській справі. Гасло «Проти переозброєння! Як Путіна, так і НАТО!» на практиці ставить під питання доцільність військової підтримки України з НАТО, зате жодним чином не впливає на Путіна та військові спроможності Росії.

В аналогічний спосіб у певних середовищах Польщі набуло поширення антивоєнне гасло «Це не наша війна». Польські пацифісти наголошують на неприпустимості вступу Польщі в російсько-українську війну (а така перспектива, вважають вони, стає ймовірнішою, якщо продовжувати надавати зброю Україні). Саме з цим гаслом був організований першотравневий мітинг у Варшаві у 2024 році¹³. Ще далі зайшли в Амстердамі у грудні 2024 року, коли пацифістське та антикапіталістичне підґрунтя протесту уможливило, серед іншого, такий висновок: «Але ми тут, щоб сказати правду, сказати, що Росія нам не ворог».

Часто проросійський мітинг є відповіддю на проукраїнський, спробою нейтралізувати його, девальвувати значення українського зібрання як волевиявлення суспільства. У січні 2025 року у Словаччині, уряд якої впродовж кількох років роз-

¹¹ Mehr News Agency (2023), “Americans to march against NATO, supplying arms to Kyiv”, February 19. URL: <https://surl.li/hishys> (accessed 27 Jan. 2025).

¹² Klasse Gegen Klasse (2023), “1. Mai: Gegen Krieg, Aufrüstung und Inflation auf die Straße!”, 30. April. URL: <https://surl.li/yotpur> (aufgerufen 27 January 2025).

¹³ Topwar (2023), “To nie nasza wojna: w Warszawie odbył się marsz przeciwko zaangażowaniu Polski w konflikt na Ukrainie”, Mai 1. URL: <https://surl.li/ewbima> (dostęp 28 stycznia 2025).

мивав проукраїнську підтримку ЄС, відбувся знаковий мітинг у тридцяти містах країни, який сумарно зібрав близько 100 тис учасників. Окрім внутрішньословацького порядку денного, на цих мітингах широко звучала українська проблематика. Поряд зі словацькими, майорів український прапор, зі сцени звучали слова підтримки на адресу України: «Вимагаємо в уряді та всіх державних лідерів відмовитися від будь-якої співпраці з Росією, яка веде війну проти України і цим загрожує Словаччині». Або: «Вимагаємо від уряду та конституційних чиновників припинити нападки на Україну, яка зазнає агресії Володимира Путіна»; і багато іншого. Серед плакатів та транспарантів на мітингу були такі: «Фіцо – колабораціоніст, російський агент, державний зрадник»; «Фіцо, їдь до Москви, а Словаччині дай спокій!»; «Фіцо – лакей Путіна»; «Словаччина – це Європа, досить Росії»¹⁴.

Паралельно у Братиславі організували мітинг-відповідь під назвою «Словаччина – це не Україна», щоправда, на нього прийшло лише 40 людей¹⁵. Такі провали, коли не вдається зібрати достойної кількості учасників мітингу, дуже погано позначаються на іміджі організаторів, підкреслюють їхню слабкість, непопулярність та безпорадність як політичної сили.

Намагання закріпити за собою «вулицю» у третіх країнах – важливий чинник інформаційної війни між РФ та Україною. У демократичному світі мітинги прийнято вважати одним зі способів, у який громадянське суспільство проявляє свою волю. Обидві сторони, і РФ, і Україна, намагаються використати цей чинник на свою користь.

Білборди, плакати, наліпки. Візуальні формати інформаційного протистояння між Росією та Україною багато в чому доповнюють меседжі на мітингах та інших зібраннях. Працювати на цьому полі можуть як сторони війни, так і жителі країн, інформаційний простір яких є полем інформаційної битви. Детальніше у цьому контексті варто згадати серію наліпок, які з'явилися у липні 2023 року у Відні. На цих наліпках жінка, чоловік і дитина вибливують прапорці України. Над ними напис: «Нам набридло». Зауважено, що ідентичні ілюстрації рік перед тим з'явилися на стінах у Донецьку (що може наштотувати на думки щодо авторства). Наліпки дрібнішого формату розклеювали в Іспанії: «Війну НАТО проти Росії оплачує наш народ». Спроба креативу на тій самій темі пов'язана з наліпками на банкоматах у Барселоні. За задумом, користувач, вставивши банківську карту до рота Зеленському, прочитає напис «Я їм твої податки» та обуриться через фінансову підтримку України.

Білборди з українською символікою та гаслами на зразок «Ми стоїмо з Україною», «Будь сміливим як Україна» були широко представлені у більшості демократичних країн світу. На другий і третій рік війни рівень візуальної підтримки знизився, але не зник. Підтримка Росії чи будь-яка альтернативна позиція щодо російсько-української війни на цьому тлі все ще малопоширене явище. Тим цікавіше розглянути спроби російської сторони (чи інших акторів, які працюють на цьому полі) підважити магістральний наратив про російсько-українську війну у третіх країнах. Кілька прикладів.

¹⁴ YouTube (2025), “LIVE Protest: «Slovensko je Európa – dost' bolo Ruska!»”. URL: <https://surl.li/hdpcmg> (prístupné 27. januára 2025).

¹⁵ Denník N (2025), “Na Tyršovom nábreží v Bratislave sa začal autoprotest Slovensko nie je Ukrajina”, 24. Januára. URL: <https://surl.li/mxyefl> (prístupné 27. januára 2025).

Неприховану підтримку Росії висловили сербські білборди, вивішені у жовтні 2022 року в день народження Путіна: «З днем народження президента Владіміра Путіна від сербських братів». Використано портрет Путіна та стилізовану літеру Z – однозначний символ підтримки російської агресії проти України (щоправда, про Україну згадок немає). Ба більше, рекламний щит підписано: «консервативний рух *Наши*»¹⁶.

Гасло «Це не наша війна» із польських мітингів використовують на білбордах у різних містах Польщі¹⁷. Візуальним бекграундом для гасла було обрано російський та український прапори, а також дві ноги військового, одна з яких замінена протезом. Інші варіації цього гасла («Стоп втягуванню Польщі у не нашу війну») поширюють у Польщі у вигляді наліпок на автомобілі, футболок та іншої аналогічної продукції.

Італійські білборди, розвішані в Італії у 2024 році, перевершили ті, які з'являлись у Польщі, заявляючи: «Росія НЕ є нашим ворогом!». Дрібнішим шрифтом: «Досить грошей для зброї Україні та Ізраїлю. Хочемо МИРУ, відкидаємо війну (Стаття 11 конституції)». На деяких білбордах – «Росія НЕ мій ворог». Графічне оформлення білборду – потиск двох рук у кольорах італійського та російського прапорів. Білборди були вивішені у багатьох містах, лише в Римі повідомляли про щонайменше двадцять білбордів та щонайменше п'ять моторизованих рекламних щитів¹⁸. Італійські білборди відрізнялись від польських: меседж про мир вже не головний, а допоміжний, у головному йдеться про Росію, яка можливо і є комусь ворогом (Україні? США?), але точно не нам, італійцям.

«Скласти зброю! Вести перемовини, а не озброюватися». Із такою вуличною рекламою виступила німецька політична партія *Die Linke*. Обґрунтовуючи цю позицію партії, її представники загострюють увагу на небезпеках, які зростають, у тому числі через поставки зброї Україні. Цей електронний білборд віддзеркалює дедалі популярніший наратив рівновіддаленості від обох сторін у війні. Статус жертви чи моральна правота України у такій перспективі взагалі не є чинником.

Впродовж передвиборчої кампанії 2024 року в Грузії правляча партія *Грузинська мрія* запропонувала своїм виборцям альтернативу: фото зруйнованих міст України чи мирну і спокійну Грузію¹⁹ (другий варіант повинен асоціюватися з урядуванням *Грузинської мрії*). На початку березня 2022 року в Угорщині з'явилися білборди із портретом прем'єр-міністра Орбана та написом: «Збережімо мир та безпеку в Угорщині». Цей білборд, на відміну від польського та грузинського, жодним словом і жодним символом не згадує про російсько-українську війну, однак натяк на неї більш ніж прозорий, враховуючи час публікації та фото Орбана, зроблене, вочевидь, на українському кордоні²⁰.

¹⁶ Crna Hronika (2022), “U sred Beograda osvanuli plakati u kojima se čestita rođendan Vladimiru Putinu”, 8. listopada. URL: <https://surl.li/nsgxwb> (Pristupljeno 27. siječnja 2025).

¹⁷ Czuchnowski W. (2023), “«To nie nasza wojna». Był w komisji Macierewicza, teraz organizuje prorosyjską kampanię”, *Gazeta Wyborcza*, 2 lutego. URL: <https://surl.li/nfgrkw> (Dostęp 27 stycznia 2025).

¹⁸ Grossi, L. (2024), “«La Russia non è nostra nemica». L'intelligence indaga sulla regia dei manifesti pro-Putin”, *Il Giornale*, 28 settembre, disponibile: <https://surl.li/kqqgau> (accesso 28 gennaio 2025).

¹⁹ Перун, В. (2024), “Правляча партія Грузії використала у політичній рекламі фото і відео руїн українських міст”, *LB.ua*. URL: <https://surl.li/kjaxqv> (дата звернення 27 січня 2025).

²⁰ Nagy, A. K. (2022), “Hirtelen új, háborúellenes kormányzati plakátok jelentek meg az utcákon”, *RTL*, március 9. URL: <https://surl.li/tmheyh> (hozzáférés dátuma: 2025. január 27).

У квітні 2024 року у Словаччині з’явилася серія білбордів, один із яких містив напис: «Без Росії не виживемо». Однак у випадку цього білборда важливий контекст: він став частиною кампанії опозиційної партії *Демократи*. Метою кампанії було не висловити власну позицію, а привернути увагу до загроз, пов’язаних із політикою чинної словацької влади: «Якщо ми програємо, ці божевільні фрази і гасла ще довго будуть повсякденною реальністю»²¹.

Систематизувавши сім згаданих прикладів, можемо вести мову про сім стратегій візуальної вуличної реклами із тією чи іншою формою підважування підтримки України:

	Країна	Буквальний меседж	Прихований меседж
1.	Сербія	«З днем народження президента Владіміра Путіна»	Підтримуємо Росію та її агресію
2.	Італія	«Росія не є нашим ворогом»	Закликаємо до примирення з Росією
3.	Польща	«Це не наша війна»	Закликаємо до невтручання
4.	Угорщина	«Збережімо мир і безпеку в Угорщині»	Закликаємо до невтручання
5.	Грузія	«Ні війні!»; «Обери мир»	Закликаємо боятися такої ж війни у нашій країні
6.	Німеччина	«Скласти зброю! Вести перемовини, а не озброюватися»	Закликаємо до припинення вогню та переговорів
7.	Словаччина	«Без Росії не виживемо»	Без Росії можемо обійтися

Кілька зауважень щодо цієї таблиці:

- Очевидно, що гасло та меседж №1 (сербського зразка) на сьогодні є можливим лише у країнах зі спеціальними взаєминами з РФ. У більшості країн Європи такі білборди наткнулися б на різке несприйняття, тому у більшості випадків російській пропаганді доводилося діяти на межі прийняттого, утримуючись від прямого виправдання російської агресії;
- Білборди від другого до шостого – зразок такої роботи на межі прийняттого. Другий, італійський білборд – найбільш ризикований, оскільки прямо вступає у суперечку із домінантним наративом про Росію як агресора та ворога Заходу. Із такою позицією пов’язаний ризик швидше відлякати та насторожити, ніж переманити на свій бік;
- З третього по шостий білборди не стають на жодну зі сторін російсько-української війни, закликаючи до безсторонності, нейтральності, пріоритизації власних інтересів тощо. Наприклад, польський білборд закликає перехожого зняти з себе відповідальність за війну між Росією та Україною, не почуватися зобов’язаним займати у ній позицію. Німецький білборд теж є рівновіддаленим щодо учасників війни, але на відміну від польського, проактивно закликає до миру. Така позиція теж виграшна, адже у масовій свідомості мир завжди кращий за війну.

²¹ Pravda (2024), “«Bez Ruska nepřežijeme». Demokrati chtějí docílit’ opak. TIS: Ešte nesplatili ani dlhy z volieb 2023”, 10. apríla. URL: <https://surl.li/mjmjwo> (prístup 28. januára 2025).

- Сьомий білборд стоїть зовсім окремо, він задуманий як провокація, його істинний меседж протилежний до тексту та має антиросійське спрямування.

Цифрові ерзаці. Цікавим напрямком діяльності російських пропагандистів у третіх країнах є серія фейкових графіті в Іспанії та у Франції. Графіті зображають Зеленського:

- а) у вигляді канібала, який їсть людське м'ясо;
- б) із широко розкритим ротом, у який падають гроші;
- в) в образі цвіркуна, який поїдає Євросоюз²².

Ці карикатури покликані симулювати наявність негативного ставлення до України у західних країнах, у такий спосіб збільшуючи його, – водночас не виходячи за рамки цифрового виміру.

У цьому контексті варто згадати електронні рекламні щити у Нью-Йорку, які неодноразово ставали матеріалом для фейків, поширюваних у соцмережах. Перший приклад – екран із нібито написом “Glory to Urine” («сеча» замість «Україна») на синьо-жовтому тлі²³. В аналогічний спосіб у соціальних мережах було поширене фейкове відео, відповідно до якого підтримка України на електронному білборді була витіснена підтримкою Ізраїлю²⁴. Обидва фейки – це спроба створити враження зневаги до України та війни, посіяти зневіру в самій Україні щодо серйозності намірів західних партнерів підтримувати Київ.

Висновки

Після лютого 2022 року можливості росіян просувати власний порядок денний у світі (передусім – у країнах Заходу) був доволі серйозно обмежений, оскільки західні суспільства засудили дії російської армії в Україні та солідаризувалися з Україною. Відстоювати українську позицію було легко, вона була зрозумілою та прийнятною для більшості. Відтак Росія намагалася грати другим номером, застосовувати гібридні технології, діяти під прикриттям, працювати не стільки на утвердження свого наративу, скільки на розвінчання ворожого.

Приклади інструменталізації мітингів, транспарантів, білбордів, наліпок для поширення політичних меседжів, пов'язаних із російсько-українською війною, показують, що проукраїнські сили, граючи першим номером та працюючи з публікою, готовою сприймати її тези, здебільшого простодушні у своїх підходах. Натомість проросійські сили, щоб домагатися хороших результатів, мали грамотно добирати зміст і форму повідомлення, грати на інстинктах, емоціях, інтересах іноземної публіки, делікатно підводити її до потрібних висновків.

Російські інформаційні стратеги доволі грамотно визначили точки, у які варто бити для послаблення підтримки України у західному світі: устами західних суспільно-політичних діячів, анонімними меседжами на міському ландшафті закликати не стільки до підтримки Росії (це теж можна робити, але така діяльність – малоефективна і має нішеву цільову аудиторію), скільки до миру, до економії бюджету та

²² Genevri, G. (2022). “Les faux graffitis contre Zelensky, le nouvel outil de la propagande russe”, *RFI*, 23 décembre. URL: <https://surl.li/fifovf> (consulté le 27 janvier 2025).

²³ Zamora, F. (2023), “Fausses pubs, faux graffitis : une désinformation massive pour décrédibiliser le soutien à l’Ukraine en Europe et aux Etats-Unis”, *AFP*, 17 octobre. URL: <https://surl.li/veazhd> (consulté le 27 janvier 2025).

²⁴ Novak, M. (2023), “Viral Video Of Billboard Replacing Ukraine With Israel Support Is Fake”, *Forbes*, November 14. URL: <https://surl.li/bsewek> (Accessed 27 January 2025).

до турботи про власний національний інтерес. Усі три заклики виглядають очевидними, їх легко та комфортно обґрунтовувати, вони закономірно отримують підтримку громадськості.

Фейки, які імітують антиукраїнські графіті у європейських містах, неприємні ситуації для України на електронних білбордах у Нью-Йорку і подібне – це спроби російської сторони зімітувати у цифровому вимірі результати, які було б дорого і складно досягати в реальності. За певних обставин вони можуть підбадьорити російську публіку у соцмережах (саме на неї такі трюки орієнтовані передовсім), але не матимуть практично ніякого впливу на закордонну публіку, яка не побачить згаданих графіті та білбордів у своїх містах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Crna Hronika (2022), “U sred Beograda osvanuli plakati u kojima se čestita rođendan Vladimiru Putinu”, 8. Listopada. URL: <https://surl.li/nsgxwb> (Pristupljeno 27. siječnja 2025).
2. Czuchnowski W. (2023), “«To nie nasza wojna». Był w komisji Macierewicza, teraz organizuje prorosyjską kampanię”, *Gazeta Wyborcza*, 2 lutego. URL: <https://surl.li/nfgrkw> (Dostęp 27 stycznia 2025).
3. Denník N (2025), “Na Tyršovom nábreží v Bratislave sa začal autoprotešt Slovensko nie je Ukrajina”, 24. Januára. URL: <https://surl.li/mxycfi> (prístupné 27. januára 2025).
4. Genevriev, G. (2022). “Les faux graffitis contre Zelensky, le nouvel outil de la propagande russe”, *RFI*, 23 décembre. URL: <https://surl.li/fifovf> (consulté le 27 janvier 2025).
5. Grossi, L. (2024), “«La Russia non è nostra nemica». L'intelligence indaga sulla regia dei manifesti pro-Putin”, *Il Giornale*, 28 settembre. URL: <https://surl.li/kqqqau> (accesso 28 gennaio 2025).
6. Klasse Gegen Klasse (2023), “1. Mai: Gegen Krieg, Aufrüstung und Inflation auf die Straße!”, 30. April. URL: <https://surl.li/yotpur> (aufgerufen 27 January 2025).
7. Kokkinidis, T. (2022), “Ukraine’s Embassy in Greece Condemns Pro-Russia Rally in Athens”, *Greek Reporter*. April 4. URL: <https://surl.li/xfmyvm> (accessed 27 January 2025).
8. Kořínek, O (2023), “Demonstranti se pokusili vniknout do Národního muzea, 18 lidí skončilo v poutech”, *Novinky.cz*. 11. března. URL: <https://surl.li/xmbtqq> (přístupný 27. ledna 2025).
9. Mehr News Agency (2023), “Americans to march against NATO, supplying arms to Kyiv”, February 19. URL: <https://surl.li/hishys> (accessed 27 Jan. 2025).
10. N-TV (2023), “Prorussische Demos in mehreren deutschen Städten”. URL: <https://surl.li/holcjc> (abgerufen am 27. Januar 2025).
11. Nagy, A. K. (2022), “Hirtelen új, háborúellenes kormányzati plakátok jelentek meg az utcákon”, *RTL*, március 9. URL: <https://surl.li/tmheyh> (hozzáférés dátuma: 2025. január 27).
12. Novak, M. (2023), “Viral Video Of Billboard Replacing Ukraine With Israel Support Is Fake”, *Forbes*, November 14. URL: <https://surl.li/bsewek> (Accessed 27 January 2025).
13. Openbaararchief (2024), “Demonstranten in Amsterdam roepen op tot vrede en samenwerking met Russische Federatie”, 29 december. URL: <https://surl.li/gbjhfx> (geraadpleegd op 27 januari 2025).

14. Pravda (2024), “ «Bez Ruska neprežijeme». Demokrati chcú docieľiť opak. TIS: Ešte nesplatili ani dlhy z volieb 2023”, 10. apríla. URL: <https://surl.li/mjmjwo> (prístup 28. januára 2025).
15. Reuters (2022), “Art in support of Ukraine”, March 25. URL: <https://surl.li/cpswvc> (accessed 27 January 2025).
16. Reuters (2022), “Pro-Russia Serbs protest in Belgrade to support Russia and against NATO”, April 16. URL: <https://surl.li/sauuia> (accessed 27 January 2025).
17. Topwar (2023), “To nie nasza wojna: w Warszawie odbył się marsz przeciwko zaangażowaniu Polski w konflikt na Ukrainie”, Mai 1. URL: <https://surl.li/ewbima> (dostęp 28 stycznia 2025).
18. Yates, R. (2023), “Rage Against the War Machine Recap (April 2023)”, *Libertarian Party of North Carolina*, April 10. URL: <https://surl.li/nxivpg> (accessed 27 January 2025).
19. YouTube (2025), “LIVE Protest: «Slovensko je Európa – dost' bolo Ruska!»”. URL: <https://surl.li/hdpcmg> (prístupné 27. januára 2025).
20. Zamora, F. (2023), “Fausses pubs, faux graffitis : une désinformation massive pour décrédibiliser le soutien à l'Ukraine en Europe et aux Etats-Unis”, *AFP*, 17 octobre. URL: <https://surl.li/veazhd> (consulté le 27 janvier 2025).
21. Перун, В. (2024), “Правляча партія Грузії використала у політичній рекламі фото і відео руїн українських міст”, *LB.ua*. URL: <https://surl.li/kjaxqv> (дата звернення 27 січня 2025).
22. Руденко, І. (2023), «“Тікай з нашої країни” – проросійський словенський активіст українці на мітингу проти війни у Люблянці». *Суспільне Дніпро*. URL: <https://surl.li/vchjie> (дата звернення 27 січня 2025).
23. Терлюк, І. (2023), «Тернополянку у Вашингтоні ледь не побив проросійський мітингувальник». *Суспільне Тернопіль*. URL: <https://surl.li/bapvje> (дата звернення 27 січня 2025).
24. Укрінформ (2022), “У Відні пройшов проросійський мітинг”, 11 вересня. URL: <https://surl.li/dzadhe> (дата звернення 27 січня 2025).

REFERENCES

1. Crna Hronika (2022), “U sred Beograda osvanuli plakati u kojima se čestita rođendan Vladimiru Putinu”, 8. listopada. URL: <https://surl.li/nsgxwb> (Pristupljeno 27. siječnja 2025).
2. Czuchnowski W. (2023), “«To nie nasza wojna». Był w komisji Macierewicza, teraz organizuje prorosyjską kampanię”, *Gazeta Wyborcza*, 2 lutego. URL: <https://surl.li/nf-grkw> (Dostęp 27 stycznia 2025).
3. Dennik N (2025), “Na Tyršovom nábreží v Bratislave sa začal autoprotekt Slovensko nie je Ukrajina”, 24. Januára. URL: <https://surl.li/mxyefi> (prístupné 27. januára 2025).
4. Genevrier, G. (2022). “Les faux graffitis contre Zelensky, le nouvel outil de la propagande russe”, *RFI*, 23 décembre. URL: <https://surl.li/fifovf> (consulté le 27 janvier 2025).
5. Grossi, L. (2024), “«La Russia non è nostra nemica». L'intelligence indaga sulla regia dei manifesti pro-Putin”, *Il Giornale*, 28 settembre. URL: <https://surl.li/kqqqau> (accesso 28 gennaio 2025).
6. Klasse Gegen Klasse (2023), “1. Mai: Gegen Krieg, Aufrüstung und Inflation auf die Straße!”, 30. April. URL: <https://surl.li/yotpur> (aufgerufen 27 January 2025).

7. Kokkinidis, T. (2022), "Ukraine's Embassy in Greece Condemns Pro-Russia Rally in Athens", *Greek Reporter*. April 4. URL: <https://surl.li/xfmyvm> (accessed 27 January 2025).
8. Kořínek, O (2023), "Demonstranti se pokusili vniknout do Národního muzea, 18 lidí skončilo v poutech", *Novinky.cz*. 11. března. URL: <https://surl.li/xmbtqq> (přístupný 27. ledna 2025).
9. Mehr News Agency (2023), "Americans to march against NATO, supplying arms to Kyiv", February 19. URL: <https://surl.li/hishys> (accessed 27 Jan. 2025).
10. N-TV (2023), "Prorussische Demos in mehreren deutschen Städten". URL: <https://surl.li/holcjc> (abgerufen am 27. Januar 2025).
11. Nagy, A. K. (2022), "Hirtelen új, háborúellenes kormányzati plakátok jelentek meg az utcákon", *RTL*, március 9. URL: <https://surl.li/tmheyh> (hozzáférés dátuma: 2025. január 27).
12. Novak, M. (2023), "Viral Video Of Billboard Replacing Ukraine With Israel Support Is Fake", *Forbes*, November 14. URL: <https://surl.li/bsewek> (Accessed 27 January 2025).
13. Openbaararchief (2024), "Demonstranten in Amsterdam roepen op tot vrede en samenwerking met Russische Federatie", 29 december. URL: <https://surl.li/gbjhfx> (geraadpleegd op 27 januari 2025).
14. Pravda (2024), "«Bez Ruska neprežijeme». Demokrati chcú docieľiť opak. TIS: Ešte nesplatili ani dlhy z volieb 2023", 10. apríla. URL: <https://surl.li/mjmjwo> (prístup 28. januára 2025).
15. Reuters (2022), "Art in support of Ukraine", March 25. URL: <https://surl.li/cpswvc> (accessed 27 January 2025).
16. Reuters (2022), "Pro-Russia Serbs protest in Belgrade to support Russia and against NATO", April 16. URL: <https://surl.li/sauuia> (accessed 27 January 2025).
17. Topwar (2023), "To nie nasza wojna: w Warszawie odbył się marsz przeciwko zaangażowaniu Polski w konflikt na Ukrainie", Mai 1. URL: <https://surl.li/ewbima> (dostęp 28 stycznia 2025).
18. Yates, R. (2023), "Rage Against the War Machine Recap (April 2023)", *Libertarian Party of North Carolina*, April 10. URL: <https://surl.li/nxivpg> (accessed 27 January 2025).
19. YouTube (2025), "LIVE Protest: «Slovensko je Európa – dost' bolo Ruska!»". URL: <https://surl.li/hdpcmg> (prístupné 27. januára 2025).
20. Zamora, F. (2023), "Fausses pubs, faux graffitis : une désinformation massive pour décrédibiliser le soutien à l'Ukraine en Europe et aux Etats-Unis", *AFP*, 17 octobre. URL: <https://surl.li/veazhd> (consulté le 27 janvier 2025).
21. Perun, V. (2024), "Pravliacha partiia Hruzii vykorystala u politychnii reklamami foto i video ruin ukrainskykh mist", *LB.ua*. URL: <https://surl.li/kjaxqv> (data zvernennia 27 sichnia 2025).
22. Rudenko, I. (2023), "«Tikai z nashoi krainy» – prorosiiskyi slovenskyi aktivist ukraintsi na mitynhu proty viiny u Liubliani", *Suspilne Dnipro*. URL: <https://surl.li/vchjie> (data zvernennia 27 sichnia 2025).
23. Terliuk, I. (2023), "Ternopolianku u Vashynhtoni led ne pobyv prorosiiskyi mitynhuvalnyk". *Suspilne Ternopil*. URL: <https://surl.li/bapvje> (data zvernennia 27 sichnia 2025).
24. Ukrinform (2022), "U Vidni proishov prorosiiskyi mitynh", 11 veresnia. URL: <https://surl.li/dzadhe> (data zvernennia 27 sichnia 2025).

THE COMMUNICATION FIELD OF THIRD COUNTRIES AS A BATTLEFIELD BETWEEN RUSSIA AND UKRAINE IN 2022–2025

Iurii Melnyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: melnykiurii@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2825-9925>*

The article illustrates the information confrontation between Russia and Ukraine in the communication sphere of third countries. The following communication channels are taken as examples: rallies, banners, billboards, stickers, graffiti. After February 2022, Russia lost the opportunity to openly promote its narratives in the West due to the condemnation of its aggression against Ukraine. Examples of instrumentalization of rallies, banners, billboards, stickers for spreading political messages related to the Russo-Ukrainian war show that pro-Ukrainian forces, playing first and working with the public ready to accept their theses, are mostly guileless in their approaches. On the other hand, pro-Russian forces, in order to achieve good results, had to competently select the content and form of the message, play on the instincts, emotions, and interests of the foreign public, and delicately lead it to the necessary conclusions. Russian propaganda focused on calls for peace, budget savings, and the protection of national interests, which are well perceived by Western audiences.

Russian information strategists have quite successfully identified the point at which to strike in order to weaken support for Ukraine in the Western world. They call not so much for support of Russia (this is also possible, but such activities are ineffective in most cases, and have a niche target audience), but of peace, for budget savings and for concern for one's own national interest. All three calls seem obvious, they are easy and comfortable to justify, they naturally receive public support. The fakes that imitate anti-Ukrainian graffiti in European cities, unpleasant situations for Ukraine on electronic billboards in New York and the like are attempts by the Russian side to simulate in the digital dimension results that would be much more expensive and difficult to achieve in reality. Under certain circumstances, they may cheer up the Russian public on social media (which is where such tricks are primarily aimed), but not the foreign audience.

Keywords: information war, propaganda, city text, rally, billboard, graffiti.